

העורך הראשי: אורי אמרי ראש המערכת: שלום כהן

עורך הכיתוב: דוב ארתור הכתב הראשי: אהרון דולב

עורך התבנית: דוש הצלם הראשי: פאול גולדמן

עורכי מדורים: מיכאל אלמן, יחיאל כשן, ניצה נבי, איחמר עילם.

משתתפים קבועים: פרנצה נרובנר, רפאל חיים, אוסקר מאובר, פיליס טיארי, יצחק לבני, צבי שש.

ראש-משרד, ירושלים: דוד רובינר

סופרי-חוק: מונסי נייקובס, נביראל דנון, שמואל מירון.

תפוצה: העולם הזה כע"מ, רפוס ישראל, תל-אביב

השבועון המצויר לאינפורמציה

החוב נלקטן 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "א ה ל") ת.ד. 136, פל. (זמני) 66785 מען למכירת: "עולמסרס" משרד המערכת בירושלים: רחוב דוד המלך (יוליאן). מול משרד הסער.

מכתבים

איש השנה

... אמיל שמוראק. הוא הסמל של קול המצפון (שאיש לא שמע לו).

יהודה רון, תל-אביב ... ברוד נוי, ראש עיריית עכו, האדם שידע להסתכל ולסבב למציאות הישראלית החדשה ולהתרגמה לשפת מעשים.

אברהם עליון, חיפה הצעיר העברי, שקומץ עסקנים פוליטיים החליט כי אינו עושה מספיק והוסיף לו עוד חצי שנה של שרות חובה.

יורם דורון, רחובות אין כל ספק שהמאורע החשוב ביותר של השנה היה פתיחת הימאים, נמרוד אשל, הצעיר שסימל אותה, הוא איש השנה. אליהו גולדברג, תל-אביב

שיתוק ירדים

הרפורטז'ה על שיתוק הירדים (העולם הזה 272) ראוייה לשבח לפחות מבחינה אחת: לא נסיתם לעשות ממנה דו"ח עיתונאי (מספציוני).

אליהו עליון, תל-אביב ... ראוייה לרפוס גם ככתבת מקצועי. ד"ר י. לוי, תל-אביב

למה לא פורסמו ידיעות אלה שעה ששמועות פנטסטיות רווחו בין התושבים עם תחילת המגפה? אסתר קלינגמן, חיפה

משעמם עד מוות! למי איכפת מה הן סוכות המחתה? כשביל זה יש רופאים — שהם ישרבו את הראש.

נחמן שליט, תל-אביב אחת השאלות שאני זומז שואל היא מדוע לא הקים עד כה מועדון פרזות כזה הנהוג בארצות-הברית לעזרת נפועי הפוליו. שמחתי מאד לקרוא כי סוף סוף הוקמה קרן דומה. אני מאחל לה הצלחה מלאה.

אינקוויזיציה רבנית ברוד כלל אתם מתונים למדי ומנבילים את עצמכם לעובדות. אבל משום מה, פרנצה אתם מוכיחים את הדת, ודו"ח, אין כל נכול לנמרוד חיים, כל מה שכתבתם על הפסייה הדתית אינו נכון. והראייה: אין עדיין שום אינקוויזיציה של

הרכינים שתבחן את דתיותו של כל איש ואיש בישראל. אילו הייתה קיימת הייתם ראוים לזכות כטיפולה המיוחד.

שלמה כהן, ירושלים דת ומזחות עקב... מאמרם, "חזרה לימי הביניים" (העולם הזה 266) היה נפלא. הוא חיוק במידה ניכרת את הערכתי הראשונה של העולם הזה ובשבילו כלכד אני מוכן לפלוט לכם על כל שניאותיכם. נרמה לי כי היהדות הרפורמיסטית המשתדלת להכות שרשים בישראל זכאית לתשומת לב ועידור. מלבד, "החברה לתרבות מוסרית" היא הכיבוש התרבותי היחיד של אמנותנו הישנה. היא תופשת מכל הסרחון שהיא מבר משר הדורות כניאותות חשוכים והיא, ללא ספק, קרובה יותר לרוח של ארץ-ישראל מאשר הנוסחה המסולפת של רצון אלוהים כפי שהוא מוצג על ידי כמה מחותני עקומים.

זונדו סקולניק, ניו-יורק זונמה לחוסר ההיגיון שבנישואים: מאמר העורך (העולם הזה 270) בו הוא מנסה את עצמו בעת ובעונה אחת ככלמידיה, אנטירייה, פרוידית, ודתי! ל. אריה, 19'

מה דובר טרום-דתי ואחר-דתי? גורמים אחרו - במרחב בקוראי את הריפורטז'ה על המהפכה במצרים (העולם הזה 272) קיבלתי את הרושם שאתם רואים בריקסטרות הצבאיות שעלו לשלטון תחילה כי סוריה ואחר כך במצרים כוח פוטנציאלי לשלום עם ישראל. לפי רעתי אין השקפה זו תופסת את המציאות וריא את מונדת לה. תקותינו לשלום עם ארצות ערב טמונות בנורמים אחרים הפועלים בתוכן, ואשר עדיין הם חלשים.

מ. בן אריה, תל-אביב מו צו יך דהיות? איך מקומם של אריה כיתן ותמר מיטל בעשר עתונכם (העולם הזה 270) מאחר ששניהם נכשלו בהליטתו: אריה שאף לא עבר שיא נשים בקופי צו 1.70 ותמר שאפילו לא נייעה לרמה בינונית בקפיצות.

אלקס אברהם, רמת השרון זונה, ביצים והגנינות עורך מדור במדינה (העולם הזה 272) מכיא ראייה מן הזמרא כלומר: "ששלקו זונה אחת שנתתייבה בשריפה". עד כמה שאני יודע, לנבי ביצה הכיבוש הוא לא שלוקה אלא נמרשת.

חיים ליפשיץ, בלשן חובב, רעננה העולם הזה 272 מחדש מלה חדשה בלשון העברי רית. במקום התייגות כתיב התייגות.

אחרן כהן, תל-אביב סטליה!

במו עיני

של מי הילד?

באחד הימים נסעתי באוטובוס חדש (בו יושב הכרטיס בחלק האחורי) וליד הכרטיס ישב פועל וילד בן חמש. ממור למ עמדה אשה בגיל העמידה? הכרטיס רגז על שהילד לא נתן מקור מו לאשה, פנה אל הפועל ושאלו בי-כעס: "אדוני, עבור כמה כרטיסים שלמת?" השיב לו הפועל: "עבור שניים". הכרטיס ביקש לראות את הכרטיסים אך ברשות הפועל היה כרטיס אחד בלבד ואז התרחח הכרטיס: "אם כן, הורד את הילד!" ענה הפועל: "לא אוריד!" אמר הכרטיס: "שלם שרובשה וחצי גרוש!" שוב טרוב הפועל, ואז גער בו הכרטיס טן סופית: "אל תתווכח אתי יותר, הורד את הילד!" ענשניו גם לא התאפק יותר הפועל וסיכם: "אל תתווכח אתה אתי, שאל תחילה של מי הילד!" הכרטיס הבין כי הוא שוגה, קם ושאל את הנוסעים: "של מי הילד?" ואז התערבה האשה, ששקפה כל שעת הוויכוח, בשלוש מלים גואלות: "הילד הוא שלי". הקוראת נעמי מורח, ראשון-לציון, הכרמל 21, זוכה בפרס של 1. ליי (בלי חיוכחים).

חוק במקרה

אם שר המשפטים החדש, חיים כהן, מלמד מניגריה על קצין המשטרה שקנה מקרר שחור, הרי הנוגז הזמן לשים את החוק כמקרה עד שישי-תנה האקלים בארץ.

הם התהילו התפלאתי מאד על דעתכם בקשר לפליטים הערבים. הם שהתחילו בפרעות, ברצח, כשריפת רכוש יהודי והישוב שלם במיטב בחוריו וכספיו. והנה אחם מטיפים מעל דפי עתונכם לשלם פיצויים לאוהם הערבים.

ש. הלפמן, ניו-יורק ביתר 50% בקשר לדיעות השונות על "סירובה של ביתר להשתתף בבחנת הישראלית לכדורעף שיצאה לקח חלק במשחקי האליפות העולמית במוסקבה" הסיבות הנכונות הן: שהקני קבוצת כדורעף של ביתר הוזמנו להשתתף באימונים שבועיים ימים אחר ששחקני הפועל התאמנו כבר באופן שימתי בכתנה; האדם אשר היה צריך לבחור ולאשר באופן סופי את השחקנים היה מיכאל שמב — מאמן הפועל — אדם אשר בנייתריותו יש לנו היסור להטיף ספק; הנוף המייצג את הספורט הזה בארץ (ההתאחדות הישראלית לכדורעף) מורכב מנציגי הפועל ומכפי, על סמך הסכם ה-50%-50%.

ליבנר, ראש המחלקה לתרבות הנוף בשלטון ביתר

יורשים ויצחים בכניוס חוני העמים הכרו עורך העולם הזה כי תהיה זו היותו אם מישור יכרו על עצמו כדורש הפלמח. כבוד הפלמח מונח במקומו את כל מי שיכרו על עצמו כדורש גוה זה ידע כי הוא נמנה על משמיצי אלטלנה. על רוצחי האחים יוסף אזולאי, טבריה

עסק משתלם אני מודה לכם בזה על הטיוע היפה לאילת שקבלתי עבור פירת תשכ"ב. עונ. דבר הטיוע מצא את בעיני מכירותי ומכרו ואף הם החליטו לנסות את מולם בפירת תשכ"ב. הדבר משתלם מכל הבחינות.

רוח שלצלר, פתח-תקוה כתבה פוזרת מבלי להכנס לתוכנם של רוב מאמרם הקצרים ואם יש להם קשר לצינות או לא, דבר אחד אפשר לבטח למצוא בהם: סגנון מקורי נהדר וחוש היר מור מצוי. כדוגמה לכך אקה את אחת הכתבות האחרונות ממדור במרחב (העולם הזה 271) בה מסופר על מצרי בשם אהסאן ומתחילה במלים: "אהסאן איבד את עינו בתאונה, על כל היתה גם השקפת עולמו הירצידית."

דוד בוסני, תל-אביב בוגר באשתו נועל נפש תקף אותי לאחר שקראתי את המדור רכי חיים (העולם הזה 269) בו מליף עתונכם לנות פשוטה כמשמעה ומעורר את היצרים האי-פלים והשפלים ביותר של הנוער. באינו פשטות מוכנת מאליה מסופר על בנידתו של אדם, אב לשני ילדים, באשתו. הנוגזים אחם דין והשכנו לעצמכם מה פירוש בדמים אלה, איזה אסון לכל החיים עלול דבר זה לגרום לאלה ולילדיהם המסכנים? האם אתם יודעים בכלל מה פירוש חיי משפחה תקינים, האושר הצפון בבת-אחוז של תינוק? איד אחם מעינים לרמוס כל זה באשפה? ירמיהו יצחקי, ירושלים

העולם הזה מבטיח לקורא יצחקי שלא הוא הוציא את האב הנידון לדרך הרעה ולא פיתה אותו לעשות את המעשה הטעה.

העולם הזה 774

בעיות, להדריך את הקורא. וכך נהנית גם אתה, בלא יודעין, מעושרו. * * *

לפני כחודשיים נקראתי להתייצב בפני ה-זקן. תחילה חשתי שהוא עומד להוכיח אותי על סטייה כל שהיא מן הדרך הישרה — דבר שהיה עושה לא פעם. אולם מטרת ה-הזמנה היתה אחרת: הוא הודיע לי שהחליט לכתוב מכתב לקוראי העולם הזה, ביקש את הסכמתנו. מובן מאליי שהפצרנו בו לעשות זאת, אך לפני שהספיק לבצע את הדבר גברה המחלה, והעניין הורד זמנית מן הפרק. דומי ני שחובתי היא להגיש כאן את תוכן הדבר רים שמסרם לי או בעל-פה, אף כי היה כותב אותם במלים שלו בכשרון גדול יותר.

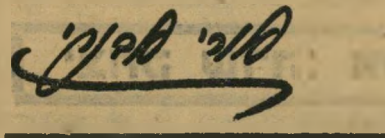
טען הזקן: לא ייתכן נוער בלתי-מפלגתי, עיתון בלתי-מפלגתי. המפלגות הן הקיבוציות את גורל המדינה. נוער הפונה עורף להימים המפלגתיים אינו אלא משתמש ממילוי חובות. הוא לא התכוון לטעון למפלגות, מפים, אלא לעצם העקרון. אמר: אני מבין אתכם, כי הייתי בעצמי בלתי-מפלגתי משך 58 שנים מחיי (עד שנוצרה מפים). אולם ראיתי כי שגיתי, ואני מקווה שבינו את שגיאתכם. עליכם להחליט מה היא המפלגה הקרובה לכם ביותר, ולפעול בתוכה למען שכנעו את זה לקבל גם את שאר דעותיכם. ואם אין מפלגה כזאת, חייב להיות בכך האמוץ ל-הקים מפלגה חדשה שתתאים לדעותיכם.

התחנתי על כך שעה ארוכה, והיה זה אופייני לזקן שלא לחץ עלי לקבל את דעתי. הוא הסתפק לעורר את המחשבה, מהוה תקווה שהדעה תתגבש מעצמה. אני מסכים כי היום לדעה זו, אך אתה, הקורא, תשקול אותה כראות עיניך. * * *

כשאני מנסה להעביר בזכרוני כמה פסוקים ששמעתי מפיו, עולה בלבי שיחה אחת שהייתי רוצה לשמור אותה למען ההיסטוריון. רבות דובר וידובר על יצחק שדה, החייל והמפקד. הפסוקים הבאים יטילו אור על הצד השני של מטיב הוהבו.

שוחחנו על טיבם של בני עמים שונים כי לוחמים, והשיחה התגלגלה אל האיטלקים. אמרתם כמה דברים של בוז על טיבן של ה-חייל האיטלקי. אמר הזקן: "או מה בכך? לו-חם טוב אינו דווקא אדם סימפטי. להיפך, אני מעריך את המרשע רומל כלוחם לדוגמה וכמצביא גאון, אולם אינו חושב שהיה אדם הראוי לאהבה. האיטלקים הם חיילים רעים, אבל הם יודעים לחיות ואי-אפשר שלא ל-אהוב אותם. אולי דווקא מפני שהם יודעים לחיות ואוהבים את החיים, חסרה להם הסגור לה היוצרת חיילים טובים..."

הייתי אחו מאותם שהפצירו בכם לדחות את כל שאר יצירותי, להתמסר אך ורק לכתיבת הספר שיסכם את דעתי על מלחמת העצמאות ועל המלחמה בכלל. כידוע דחה הזקן את הדבר, מתוך ידיעה ששמילא לא יתן הצנזור לפרסם פרוטם צבאיים. כך קרה שיצחק שדה לקח עמו לקבר אוצר של ידיעות, זכרונות ודעות שערכו הוא מעל לביתנו.

ה ש ע ר

יצחק שדה השאיר אחריו יומנים כה רבים — האלפים שהיה להם אב רוחני — עד כי קשה להתרגל למחשבה שהשאיר גם יתום ויוצא לציון.

יורמי שדה, בן 8, בנם היחיד של יצחק שדה ואשתו השנייה, מרגוט, ילידת ברלין, איבד תוך תקופה קצרה אב ואם, ששניהם מתו מאותה מחלה ושניהם נקברו זה בצד זה בבית הקברות היפה של גבעתי-ברנר.

יורמי ירש שם גדול, שם המחייב מאד ושלא יהיה קל לשאתו. תגובתו הראשונה אחרי ההלם הייתה יאה לשם זה. הוא חדל להזכיר את אביו בחברה, התחזק עמו לברו, כשהיה לבדו ניגש לספריית אביו, הוציא את ספרו של חיים גורי והתל שר חיש את שירי הפלמיית.